

DR. TÓTH GÉZA

Az agglomerációk, településegységek lehatárolásának eredményei

A településszerkezetben meghatározó szerepű agglomerációk, agglomerálódó térségek és településegységek lehatárolásának felülvizsgálata a területfejlesztés szereplői részéről alapvető igényként jelentkezik. Ennek érdekében a Központi Statisztikai Hivatal a 2011. évi népszámlálás adatait felhasználva fontosnak tartotta a felülvizsgálat elvégzését, azért, hogy ezzel is követni tudja a hazai településszerkezetben lezajló folyamatokat és az új lehatárolás alapján megkezdhesse a legfontosabb adatok publikálását.

A 2014-ben elvégzett lehatárolás módszertani megközelítését tekintve alapvetően hasonlít a 2003-ban elvégzett munkához, annak érdekében, hogy az eredmények könnyen összehasonlíthatók legyenek (Kovács–Tóth 2003). A kutatásban is Kőszegfalvi György definícióit vettem alapul, amelyek a következők:

Az agglomerációk olyan településstruktúrák, ahol népességyarapodás, jelentős/jelentősebb lakásépítési tevékenység figyelhető meg. Az 1990-es évtizedben végbe ment folyamatok azt jelzik, hogy a gyarapodó népességszám és lakásépítési tevékenység nem a központokra, hanem az azt övező településekre jellemző: a központokból a népesség – különböző okok miatt – kitelepedik a környék településeire, illetve más térségekből a bevándorlás ide irányul, lakást ezeken a településeken épít. Az aktív népesség munkahelyei (nagy többségükben) a központokban találhatóak. A központ és a közvetlen közelében fekvő települések között sokrétű funkcionális kapcsolatok jönnek létre (munkahely–lakóhely, vállalkozási-gazdasági, kereskedelmi-piaci, oktatási, művelődési, egészségügyi, kulturális, különféle jellegű szolgáltatási). Az intenzív agglomerálódási folyamat eredményeként összefüggő, fizikailag egybeépült településtest alakul ki, a települések egymással összenőnek. A hálózati (vonalas) infrastruktúra-rendszerek átfogják, illetve összefogják az agglomeráció egész területét (közlekedés, energiaellátás, közműves vízellátás). Az agglomeráció települési szerkezetének kialakulásában meghatározó szerepe van a központ, illetve társközpontjai településszerkezetének: morfológiai adottságainak, az érintett térség természetföldrajzi viszonyainak (domborzati adottságok, vízrajzi helyzet), a vonalas infrastruktúra kialakult rendszerei területi-földrajzi elhelyezkedésének. Az agglomeráció területére jellemző az intenzív területfelhasználás, beépítés viszonylagos sűrűsége. A beépítési magasság (emeletszám) nő (két-, sőt háromszintes épületek építésének következményeként).

Agglomerálódó térségeknek azokat a településstruktúrákat (településegységeket) nevezzük, amelyekben egyértelműen felismerhetők az agglomerálódási folyamat ismérvei, de a folyamat még nem tekinthető befejezettnek. Az agglomerálódó térségekben fekvő településekre – a központ kivételével – is jellemző a népességszám gyarapodása, ennek következményeként a felgyorsuló lakásépítési tevékenység. Az érintett térségek települési, területi összefonódásának, összefüggő településtest kialakulásának intenzitása még elmarad a kialakult agglomerációk esetében megfigyeltétől. Az agglomerálódási

folyamat elmélyülésével agglomerációk kialakulásával lehet számolni. Az agglomerálódó térségek települési szerkezetének kialakulását döntő mértékben a hálózati infrastruktúra-rendszerek kiépítettsége, felgyorsuló fejlődése és a természetföldrajzi adottságok határozzák meg. A mezőgazdasági hasznosítású területeket gyorsulva veszik igénybe más jellegű hasznosítás céljaira (zöldmezős beruházások, lakásépítés céljaira, vonalas infrastruktúra-rendszerek, nagy bevásárlóközpontok elhelyezésére stb.). Az agglomerálódó térségekben is nő a különböző jellegű, funkciójú építések nyomán a beépítés sűrűsége, helyenként magassága.

A *településegységek* műszaki-fizikai szerkezetét, térbeli fejlődését alapjaiban a természeti-földrajzi adottságok, az infrastruktúra hálózati rendszereinek területi elhelyezkedése, struktúrája, a központtal kialakult funkcionális kapcsolatok jellege, intenzitása határozza meg. Ezt a folyamatot erősíti a gazdasági kapcsolatrendszer, a munkahely és a lakóhely közötti utazás, a központ különféle jellegű intézményeinek vonzása. Az olyan jellegű területi összefonódás, összeépülés, netán összefüggő településtest kialakulása, amely az agglomerációk létrejöttének egyik sajátos kritériuma, a településegységek vonatkozásában csekély mértékű, vagy hiányzik. Ez a vizsgált településegységek esetében az együttesen belül csak egyes településekre lehet jellemző (anyaváros és a vele szomszédos település). A településegységek fejlődése, a városias életkörülmények szélesebb körű elterjedése a területfelhasználás intenzív (intenzívebb) jellegét erősíti.

A mutatók kiválasztása

A lehatárolás módszertanának kialakításához első lépésben kiválasztottam, hogy melyek azok a mutatók, amelyek a KSH Adattárházából, valamint a 2011. évi népszámlálás településsoros adataiból használhatók, és a lehetőségekhez mérten kifejezik a fenti definíciókban foglaltakat.

A felhasznált mutatók a következők:

1. Lakónépesség-változás, 2001–2011, %
2. A 2001–2012-ben épített lakások aránya a 2012-es lakásállomány százalékában
3. Népsűrűség, 2011. január 1., fő/km²
4. Az egy állandó lakosra jutó szja-alapot képező jövedelem, 2012, forint
5. 1000 lakosra jutó személygépkocsi (2012), darab
6. Ingázók aránya a lakónépességhez viszonyítva (2011), %
7. Az aktív kereső népesség aránya, 2011. október 1., %
8. Az iparban, építőiparban és a szolgáltatásban dolgozók aránya, 2011. október 1., %
9. Naponta a központi településekre eljárók aránya, 2011. október 1., %
10. Vándorlási különbözet, 2001–2011, az időszak eleji népesség százalékában

A felhasznált mutatók skálázása eltérő, összevethetőségük érdekében a mutatókat normalizáltam:

$$T = \frac{(x - x_{\min})}{(x_{\max} - x_{\min})}$$

T = az egyes mutatók normalizált értékei, x = az adott mutató értéke az adott településen, x_{\min} = az adott mutató legalacsonyabb értéke, x_{\max} = az adott mutató legmagasabb értéke.

A számítás során a normalizált mutatók értékeit átlagoltam, az eredményül kapott mutatót pedig komplex mutatóként tekintettem.

Az agglomerációk, agglomerálódó térségek és nagyvárosi településegységek lehatárolásához a következő kiindulópontokat határoztam meg:

1. A települések komplex mutató értékének a vidéki átlagnál nagyobbak kell lennie. Ezzel biztosítható, hogy a településszerkezetből kiemelkedő településstruktúrákat határoljunk le.

2. A korábbi lehatárolásban a központoktól 25 percen belül elhelyezkedő településeket határoltuk le. A mostani vizsgálatban ezt a korlátot már nem alkalmaztam, mert úgy tapasztaltam, hogy az ingázási útvonalak ennél némileg tágabbak, de méretük központként változik.

3. A településekről a vizsgált időszakban ne történjen elvándorlás. A lehatárolásban itt is módosítás történt a 2003. évihez képest, ugyanis ott a lakónépesség csökkenése nem volt megengedett. A jelenlegi demográfiai folyamatokat figyelembe véve a természetes fogyás olyan mértékű és általános jelenség, hogy az a lehatárolás végeredményét nagyon szűkké tette volna. Így, bár a komplex mutató értékét természetesen befolyásolta a népesség változása, azzal kapcsolatban további feltételt nem határoztam meg. Ezzel szemben a belső migráció folyamatait viszont hangsúlyosabban vettem figyelembe, ezért tekintem peremfeltételként, hogy a vizsgált települések esetében ne az elvándorlás legyen a jellemző.

4. A korábbi vizsgálattal szemben eltérést jelent az is, hogy a központ és a vonzott települések közötti kapcsolat szorosságát nemcsak a komplex mutatóban, hanem peremfeltételként is figyelembe vettem. Így csak azon településeket határoztam le jelen vizsgálatban, amelyekről a központba a lakónépesség minimum 10%-a ingázik.

A próbaszámítások eredményeképpen kialakult struktúrát a Központi Statisztikai Hivatal vidéki főosztályai, illetve állami főépítészek véleményezték. A vélemények befogadása, illetve elvetése alapvetően az ingázási adatok és a komplex mutató alapján történt. Azon településre vonatkozó javaslatot fogadtam el, amelyek esetében a komplex mutató értéke országos átlag feletti, és a központba naponta ingázók aránya a helyben lakó foglalkoztatottak minimum 30%-a. Igen kisszámú – mintegy 5 – esetben fordult elő, hogy bizonyos okokból a jelzett két feltétel közül csak az utolsó teljesült. Ez csak akkor volt mégis tolerálható, ha a már lehatárolt települések közé enklávéként szorult egy település, és csak ilyen esetben tettem kivételt.

A számítások eredményét összehasonlítva a 2003. évi lehatárolással két alapvető különbséget láthatunk.

– A 2003. évi számítások nem igazolták a dunaujvárosi és a nagykanizsai településegységek létét. Jelen számítások alapján viszont a jelzett településstruktúra léte igazolható, így bekerült a rendszerbe.

– A 2003. évi számítások nem foglalkoztak külön a budapesti agglomerációval, hiszen annak kiterjedését 89/1997. (V.28.) számú kormányrendelet szabályozza. Úgy véltem viszont, hogy a területi folyamatok ezt a lehatárolást már némileg túlhaladták (Tóth–Schuchmann 2010), így a számítást elvégeztem a budapesti agglomerációra is. Tettem ezt még akkor is, ha a véleményezők is arról tájékoztattak, hogy az agglomeráció lehatárolásán a Nemzetgazdasági Minisztérium a közeljövőben nem kíván változtatni. A hivatalos és a jelen számítások közötti különbségre mind a budapesti, mind pedig a Pest

megyei illetékesek felhívták a figyelmet Csörög, Dunabogdány, Kisoroszi, Százhalombatta, Vác, Vácrátót, Visegrád települések kapcsán, szorgalmazva, hogy e települések maradjanak a rendszer részei. Valamennyi fentebb jelzett település kapcsán viszont azt tapasztaltam, hogy az ingázási kapcsolatok szorossága egyik esetben sem megfelelő ahhoz, hogy a rendszerben maradjanak, így a vélemények ellenére e települések kikerültek a rendszerből.

A balatoni agglomerálódó térség települései a Balaton-törvényben rögzített part közeli településeket jelenti (2000. évi CXII. törvény 2. számú melléklete).

1. táblázat

A településegységek lehatárolásának összehasonlítása

Megnevezés	A 2003. évi lehatárolás szerinti településszám	A 2014. évi lehatárolás szerinti településszám
Budapesti agglomeráció ^{a)}	81	117
Győri agglomeráció	29	68
Miskolci agglomeráció	13	36
Pécsi agglomeráció	21	41
Balatoni agglomerálódó térség ^{b)}	52	52
Egri agglomerálódó térség	10	17
Szombathelyi agglomerálódó térség	31	52
Zalaegerszegi agglomerálódó térség	29	51
Békéscsabai településegységes	10	9
Debreceni településegységes	9	13
Dunajvárosi településegységes	–	5
Kaposvári településegységes	14	23
Kecskeméti településegységes	9	8
Nagykanizsai településegységes	–	24
Nyíregyházi településegységes	5	10
Salgótarjáni településegységes	9	10
Soproni településegységes	6	12
Szegedi településegységes	12	15
Szekszárdi településegységes	5	10
Székesfehérvári településegységes	13	35
Szolnoki településegységes	6	12
Tatabányai településegységes	12	11
Veszprémi településegységes	10	18
<i>Összesen</i>	<i>386</i>	<i>649</i>

Forrás: saját számítás.

a) Az agglomeráció 2003-as lehatárolása a 89/1997. (V.28.) számú kormányrendelet alapján történt, míg a 2014-es a KSH lehatárolása. Ez utóbbi csak kutatási eredménynek tekinthető, nem érinti az agglomeráció hivatalos lehatárolását.

b) A lehatárolás a Balaton-törvényben rögzített, part közeli településeket tartalmazza (2000. évi CXII. törvény 2. számú melléklete).

A 2014-es lehatárolás eredményeként jelentősen nőtt a településegységesbe tartozó települések köre. Ennek oka elsősorban az ingázás jelentős növekményében keresendő.

Az ingázás szerepének növekedéséről mutat információkat a 2. és a 3. táblázat, míg a 4. táblázat a lehatárolt településegységek néhány fontos mutatóját ismerteti.

2. táblázat

A településre ingázók számának alakulása

Főváros, megyei jogú városok	2001	2011	Változás, %
Békéscsaba	7 983	9 213	115,4
Budapest	175 275	225 518	128,7
Debrecen	14 902	21 575	144,8
Dunaujváros	7 813	9 691	124,0
Eger	10 010	10 933	109,2
Érd	3 074	4 572	148,7
Győr	26 039	30 281	116,3
Hódmezővásárhely	2 972	3 785	127,4
Kaposvár	8 093	9 141	112,9
Kecskemét	8 980	14 267	158,9
Miskolc	21 146	25 704	121,6
Nagykanizsa	6 208	7 069	113,9
Nyíregyháza	12 321	17 719	143,8
Pécs	14 873	18 437	124,0
Salgótarján	5 565	5 614	100,9
Sopron	5 931	6 569	110,8
Szeged	12 298	16 720	136,0
Székesfehérvár	28 240	30 829	109,2
Szekszárd	7 612	8 615	113,2
Szolnok	10 290	12 969	126,0
Szombathely	13 183	16 008	121,4
Tatabánya	6 693	9 863	147,4
Veszprém	12 250	13 994	114,2
Zalaegerszeg	10 290	14 639	142,3
<i>Összesen</i>	<i>434 042</i>	<i>545 736</i>	<i>125,7</i>

Forrás: saját számítás.

3. táblázat

A településre ingázók a helyben lakó és dolgozók százalékában

Főváros, megyei jogú városok	2001	2011	Változás, százalékpont
Békéscsaba	33,5	42,4	8,9
Budapest	25,8	32,6	6,8
Debrecen	20,8	28,8	8,0
Dunaujváros	36,4	57,9	21,5
Eger	47,8	57,0	9,2
Érd	36,8	48,2	11,4
Győr	49,9	61,1	11,2
Hódmezővásárhely	18,4	24,8	6,4
Kaposvár	33,7	40,5	6,8
Kecskemét	22,2	33,6	11,4
Miskolc	37,8	47,4	9,6
Nagykanizsa	31,3	40,2	8,9
Nyíregyháza	30,5	41,6	11,1
Pécs	26,4	34,3	7,9
Salgótarján	41,7	53,0	11,3
Sopron	27,2	30,8	3,6
Szeged	21,2	27,1	5,9
Székesfehérvár	65,2	81,3	16,1
Szekszárd	57,9	71,9	14,0
Szolnok	36,6	50,3	13,7
Szombathely	39,2	54,1	15,0
Tatabánya	32,3	46,3	14,0
Veszprém	52,2	64,0	11,9
Zalaegerszeg	41,5	61,6	20,1
<i>Összesen</i>	<i>30,7</i>	<i>39,0</i>	<i>8,3</i>

Forrás: saját számítás.

4. táblázat

A 2014-es lehatárolás néhány jellegzetessége

Megnevezés	Népesség, fő, 2012	Népsűrűség, 2012	Vállalkozás- sűrűség, 2011	Munkanélküli- ségi arány, 2012	Egy főre jutó jövedelem, 2012
Budapesti agglomeráció	2 639 813	693,9	143,6	48,5	139,5
Győri agglomeráció	227 704	133,0	113,8	54,1	128,5
Miskolci agglomeráció	256 713	245,3	89,1	124,0	92,0
Pécsi agglomeráció	183 406	256,5	123,7	95,5	98,2
Balatonai agglomerálódó térség	149 337	97,4	129,7	81,5	94,6
Egri agglomerálódó térség	77 861	151,6	122,0	97,2	109,2
Szombathelyi agglomerálódó térség	117 815	135,3	112,2	51,2	115,1
Zalaegerszegi agglomerálódó térség	87 852	137,2	114,4	86,1	114,0
Békéscsabai településeggyüttes	135 779	137,7	93,7	115,1	84,4
Debreceni településeggyüttes	267 949	232,5	108,7	130,8	98,4
Dunaújvárosi településeggyüttes	59 438	341,7	97,1	84,2	127,3
Kaposvári településeggyüttes	84 259	166,3	112,0	109,9	92,8
Kecskeméti településeggyüttes	133 434	188,1	116,3	82,6	106,0
Nagykanizsai településeggyüttes	62 290	138,5	93,7	104,7	98,8
Nyíregyházi településeggyüttes	148 416	251,4	121,1	117,9	99,9
Salgótarjáni településeggyüttes	50 975	187,0	82,4	199,4	81,2
Soproni településeggyüttes	75 313	205,4	108,0	24,5	88,4
Szegedi településeggyüttes	204 301	238,4	119,7	74,9	98,3
Szekszárdi településeggyüttes	48 112	106,3	122,7	85,4	106,1
Székesfehérvári településeggyüttes	167 908	115,9	106,4	79,4	123,0
Szolnoki településeggyüttes	101 996	145,0	96,8	99,9	110,0
Tatabányai településeggyüttes	86 151	249,7	104,3	75,8	108,5
Veszprémi településeggyüttes	83 708	145,7	127,1	68,6	125,2
Településeggyüttesbe nem tartozó települések	4 458 268	56,7	68,1	133,1	74,9
<i>Magyarország</i>	<i>9 908 798</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>

Forrás: saját számítás.

A lehatárolt települések a következők (jelölés: **KÖZPONT**–**TÁRSKÖZPONT**–Egyéb település):

Budapesti agglomeráció: Albertirsa, Alsónémedi, Bénye, Bag, Biatorbágy, Budajenő, Budakalász, Budakeszi, Budaörs, **BUDAPEST**, Ceglédbercel, Csévharaszt, Csobánka, Csomád, Csömör, Dány, Délegyháza, Diósd, Dunaharaszti, Dunakeszi, Dunavarsány, Ecsér, Érd, Erdőkertes, Etyek, Felsőpakony, Fót, Gomba, Göd, Gödöllő, Gyál, Gyömrő, Gyúró, Halásztelek, Herceghalom, Hévízgyörk, Inárcs, Isaszeg, Kajászó, Kakucs, Káva, Kerepes, Kismaros, Kistarcsa, Kóka, Leányfalu, Maglód, Majosháza, Martonvásár, Mende, Mogyoród, Monor, Monorierdő, Nagykovácsi, Nagymaros, Nagytarcsa, Nyáregyháza, Ócsa, Órbottyán, Pánd, Páty, Pécel, Perbál, Péteri, Pilis, Pilisborosjenő, Piliscsaba, Pilisjászfalu, Pilisvörösvár, Pilisszántó, Pilisszentiván, Pilisszentkereszt, Pilisszentlászló, Pócsmegyer, Pomáz, Pusztazámor, Remeteszőlős, Solymár, Sósút, Süllyáp, Szada, Szentendre, Szentmártonkáta, Szigetcsép, Szigethalom, Szigetmonostor, Szigetszentmárton, Szigetszentmiklós, Szigetújfalu, Sződ, Sződliget, Tahitótfalu, Taksony, Tápióság,

Tápiószecső, Tárnok, Telki, Tinnye, Tóalmás, Tordas, Tök, Tököl, Törökbálint, Uri, Üllő, Üröm, Vácduka, Vácegres, Váchartyán, Váckisújfalu, Vál, Vasad, Vecsés, Veresegyház, Verőce, Zebegény, Zsámbék

Győri agglomeráció: Abda, Árpás, Ásványráró, Bagyogszovát, Bakonypéterd, Barbacs, Bezi, Börcs, Bony, Dunaszeg, Dunaszentpál, Écs, Enese, Fehértó, Felpéc, Gönyű, Gyarmat, Gyömöre, **GYŐR**, Győrasszonyfa, Győrladamér, Gyórság, Győrsövényház, Győrszemere, Győrújbarát, Győrújfalva, Győrzámoly, Ikrény, Kajárpéc, Kisbabet, Kisbajcs, Kóny, Koroncó, Kunsziget, Lázi, Lébény, Mecsér, Mérges, Mezőörs, Mórighida, Mosonszentmiklós, Nagybajcs, Nagyszentjános, Nyalka, Nyúl, Öttevény, Pannonhalma, Pázmándfalva, Pér, Rábacsécsény, Rábatatona, Rábaszentmihály, Rábaszentmiklós, Ravasz, Rétalap, Románd, Sikátor, Sokorópátka, Szerecseny, Táp, Tápszentmiklós, Tarjánpuszta, Tényő, Tét, Töltéstava, Vámoszabadi, Vének, Veszprémvarsány

Miskolci agglomeráció: Alacska, Alsószolca, Arnót, Boldva, Bükkaranyos, Bükk-szentkereszt, Emőd, Felsőszolca, Gesztely, Harsány, Hernádkak, Hernádnémeti, Kisgyőr, Kistokaj, Kondó, Mályi, **MISKOLC**, Nyékládháza, Onga, Parasznya, Radostyán, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajókápolna, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajólászlófalva, Sajópálfala, Sajópetri, Sajósenye, Sajószentpéter, Sajóvamos, Szikszó, Szirmabesenyő, Újcsanános, Varbó

Pécsi agglomeráció: Abaliget, Aranyosgyárd, Baksa, Bakonya, Berkesd, Bicsérd, Birján, Bisse, Boda, Bogád, Cserkút, Egerág, Ellend, Göröcsöny, Gyód, Hásságy, Hosszúhetény, Keszű, Kisherend, Kozármisleny, Kökény, Kővágószőlős, Kővágótöttös, Lóthárd, Magyarsarlós, Martonfa, Nagykozár, Olasz, Orfű, **PÉCS**, Pécsudvard, Pellérd, Pereked, Pogány, Romonya, Szabadszentkirály, Szalánta, Szemely, Szilágy, Túrony, Zók

Balaton agglomerálódó térség: Ábrahámhegy, Alsóörs, Alsópáhok, Aszófő, Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Balatonakali, **BALATONALMÁDI**, Balatonberény, **BALATONBOGLÁR**, Balatonederics, Balatonfenyves, Balatonfőkajár, **BALATONFÖLDVÁR**, **BALATONFÜRED**, Balatonfüzfő, Balatongyörök, Balatonkenese, Balatonkeresztúr, **BALATONLELLE**, Balatonmáriafürdő, Balatonőszöd, Balatonrendes, Balatonszabadi, Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonszentgyörgy, Balatonszepezd, Balatonudvari, Balatonvilágos, Cserszegtomaj, Csupak, Felsőörs, Felsőpáhok, **FONYÓD**, Gyenesdiás, Hévíz, **KESZTHELY**, Kőröshegy, Kővágóörs, Lovas, Örvényes, Paloznak, Révfülp, Rezi, **SIÓFOK**, Szántód, Szigliget, Tihany, Vonyarcvashegy, Zamárdi, Zánka

Egri agglomerálódó térség: Andornaktálya, Bátor, Demjén, **EGER**, Egerbakta, Egerbocs, Egerszalók, Egerszólát, Felsőtárkány, Hevesaranyos, Maklár, Mikófalva, Nagytálya, Noszvaj, Novaj, Ostoros, Szarvaskő

Szombathelyi agglomerálódó térség: Acsád, Balogunyom, Bozzai, Bozsok, Bögöt, Bucsu, Csempezkopács, Dozmat, Egyházaskörök, Felsőcsatár, Gencsapáti, Gyanógeregye, Gyöngyösfalu, Horvátlovó, Ják, Kenéz, Kisunyom, Kőszegpaty, Lukácsháza, Megyehíd, Meggyeskovácsi, Meszlen, Nárai, Narda, Nemesböd, Nemeskolta, Nemesrempehollós, Ölbő, Pecöl, Perenye, Pornóapáti, Rum, Salköveskút, Sé, Sorkifalud, Sorkikápolna, Sorokpolány, Söpte, Szeleste, **SZOMBATHELY**, Tanakajd, Táplánszentkereszt, Torony, Tömörd, Vasasszonyfa, Vaskeresztes, Vassurány, Vasszécseny, Vasszilvágy, Vát, Vép, Zsennye

Zalaegerszegi agglomerálódó térség: Alibánfa, Almásháza, Alsónemesapáti, Babosdöbréte, Bagod, Bak, Baktüttös, Becsvölgye, Bocföldre, Boncodföldre, Böde, Búcsú-

szentlászló, Csatár, Csonkahegyhát, Dobronhegy, Egervár, Gellénháza, Gombosszeg, Hagyárosbörönd, Hottó, Kávás, Kemendollár, Kisbucsa, Kiskutas, Kispáli, Lakhegy, Milejszeg, Nagykapornak, Nagykutas, Nagylengyel, Nagypáli, Nemesapáti, Nemessándorháza, Nemesszentandrás, Pakod, Pálfiszeg, Pethóhenye, Pókaszeptk, Salomvár, Sárhida, Teskánd, Tófej, Vaspör, Vöckönd, Zalabér, Zalaboldogfa, **ZALAEGERSZEG**, Zalaszentgyörgy, Zalaszentiván, Zalaszentlőrinc, Zalaszentmihály

Békéscsabai nagyvárosi településeggyüttes: BÉKÉS, **BÉKÉSCSABA**, Csabaszabadi, Doboz, GYULA, Murony, Sarkad, Szabadkígyós, Újkígyós.

Debreceni nagyvárosi településeggyüttes: Bocskai kert, **DEBRECEN**, Ebes, Hajdúbagos, Hajdúhadház, Hajdúsámson, Hosszúpályi, Mikepércs, Monostorpályi, Nyírmártonfalva, Sáránd, Téglás, Vámospércs

Dunaújvárosi nagyvárosi településeggyüttes: **DUNAÚJVÁROS**, Kisapostag, Kulcs Nagyvenyim, Rácalmás

Kaposvári nagyvárosi településeggyüttes: Baté, Cserénfa, Hetes, Juta, Kaposfő, Kaposmérő, Kaposújlak, **KAPOSVÁR**, Kaposszerdahely, Magyaratád, Magyaregres, Mernye, Orci, Sántos, Somogyaszaló, Szenna, Szentbalázs, Taszár, Várda, Zimány, Zselickisfalud, Zselickislak, Zselicszentpál

Kecskeméti nagyvárosi településeggyüttes: Ágasegyháza, Ballószög, Fülöpjakab, Helvécia, Jakabszállás, **KECSKEMÉT**, Kerekegyháza, Kunszállás

Nagykanizsai nagyvárosi településeggyüttes: Bocska, Csapi, Eszteregnye, Fityeház, Füzvölgy, Gelse, Gelsesziget, Homokkomárom, Hosszúvölgy, Kisrécse, Magyarszerdahely, Magyarszentmiklós, Molnári, Murakeresztúr, **NAGYKANIZSA**, Nagyrécse, Petrivente, Rigyác, Semjénháza, Szepetnek, Sormás, Újudvar, Zalasárszeg, Zalaújlak

Nyíregyházi nagyvárosi településeggyüttes: Apagy, Kemece, Kótaj, Napkor, **NYÍREGYHÁZA**, Nyírpazony, Nyírtelek, Nyírtura, Sényő, Vasmegyer

Salgótarjáni nagyvárosi településeggyüttes: Cered, Etes, Karancsalja, Karancslapujtó, Kazár, Kishartyán, Mátraszele, **SALGÓTARJÁN**, Somoskőújfalu, Vizslás

Soproni nagyvárosi településeggyüttes: Ágfalva, Fertőboz, Fertőhomok, Fertőrákos, Harka, Hegykő, Hidegség, Kópháza, Nagycenk, Pinnye, Peresztég, **SOPRON**

Szegedi nagyvárosi településeggyüttes: Algyő, Bordány, Deszk, Dóc, Domaszék, Ferencszállás, Klárafalva, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Szatymaz, **SZEGED**, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó

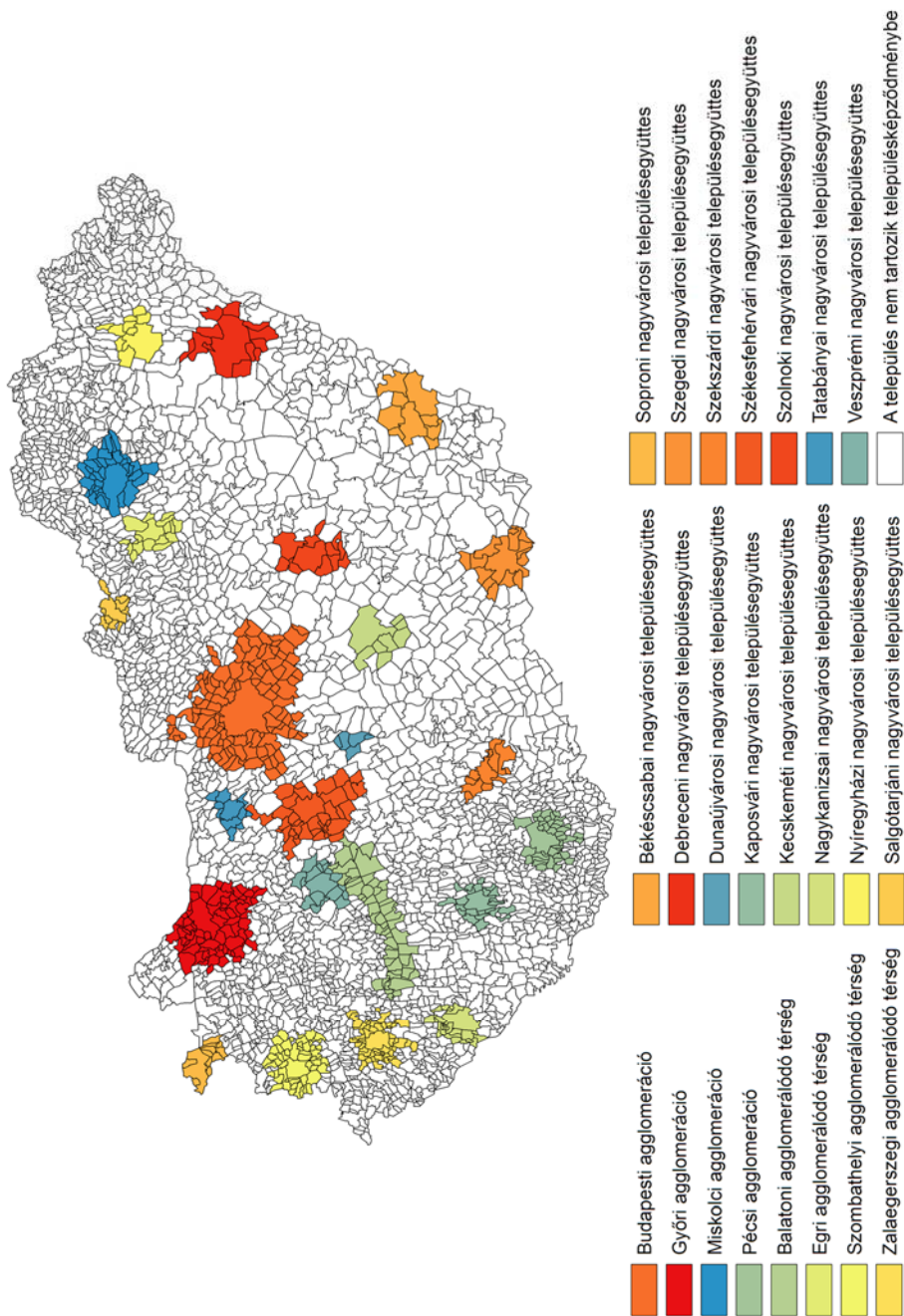
Szekszárdi nagyvárosi településeggyüttes: Decs, Harc, Kakasd, Kéty, Ócsény, Sióagárd, Szálka, **SZEKSZÁRD**, Várdomb, Zomba

Székesfehérvári nagyvárosi településeggyüttes: Aba, Bakonykúti, Csór, Csősz, Fehérvárcsurgó, Füle, Gánt, Iszkaszentgyörgy, Isztimér, Jenő, Kincsesbánya, Kőszárhegy, Lovasberény, Magyaralmás, Moha, Nádasdladány, Nagylók, Pákozdi, Pátka, Polgárdi, Sárkeresztés, Sárkeresztúr, Sárkeszi, Sárosd, Sárszentágota, Sárszentmihály, Seregélyes, Soponya, Söréd, Sukoró, Szabadbattyán, **SZÉKESFEHÉRVÁR**, Tác, Úrhida, Zámoly

Szolnoki nagyvárosi településeggyüttes: Besenyszög, Rákóczi falva, Rákóczi újfalu, Szajol, Szászberek, **SZOLNOK**, Tiszajenő, Tiszatenyő, Tiszavárkony, Tószeg, Vezseny, Zagyvarékas

Tatabányai nagyvárosi településeggyüttes: Héreg, Kecskéd, Kömlőd, Környe, Szárliget, Tarján, **TATABÁNYA**, Várgesztes, Vértessomló, Vértestolna, Vértesszőlős

A lehatárolás végeredménye, 2014

Veszprémi nagyvárosi településeggyüttes: Bánd, Eplény, Hajmáskér, Hárskút, Herend, Hidegkút, Királyszentistván, Litér, Márkó, Nemesvámos, Olaszfalu, Öskü, Sóly, Szentkirályszabadja, Tótvázsony, **VESZPRÉM**, Vilonya, Veszprémfajsz

A felülvizsgált településeggyüttesekről a közeljövőben Központi Statisztikai Hivatal részletes elemzést tartalmazó kiadványt jelentet meg, továbbá a témában lapunk hasábjain elemző tanulmány megjelentetését tervezzük.

IRODALOM

- Kovács Tibor–Tóth Géza (2003): Agglomerációk, településeggyüttesek a magyar településrendszerben.: A területbeosztás 2003. évi felülvizsgálatának eredményei *Területi Statisztika* 43 (4): 387–391.
- Tóth Géza–Schuchmann Péter (2010): A budapesti agglomeráció területi kiterjedésének vizsgálata *Területi Statisztika* 50 (5): 510–529.